

«Кече нәм урта эшкуарлык» милли проекты ярдәмендә Мордовиядә сыр пешерү всеш ала. Берничә ел элек Теньгушево районы Шокша авылына Марина Перфильева белән Марат Беляков күченгәннән сон тирәнлек үзгәрә. Алар монда мегаполистан тынлык нәм яхшы экология эзләп күченгәннәр. Авылда йорт алалар, ә берәздән шәһәр халкы хужалык ача. Шулай итеп аларнын беренче ике кәжәсе барлыкка килгән. Күрше авыллардан килгән халык кайгыртучан терлекчеләр турында белә нәм торле сәбәпләр аркасында кәжәне үзләре генә тоталмаган кешеләр Марина белән Маратнын яхшы кулларына бирә. Авыл тормышы чын эшкуарлык эшчәнлегенә әверелә, нәм терлекчеләр «Мардарика» дип аталган кооператив тозиләр. Исемнен сәре бер – берсенә нәм үз эшенә мөхәббәттә - Марина, Марат, дар нәм кәжәләр. Бүген аларнын берничә дистә башлы зур кәжә котуе бар, ә жәй зур савым очен бик яхшы вакыт. Аларнын сәте юкка китми, ә витаминнарга бай сыр житештерүгә китә. Әмма барысы да без сойләгәнчә гади түгел. Мондый продуктны сертификациясез сатарга ярамай, ә документларны рәсмиләштерү процессы катлаулы нәм күп вакыт таләп итә, нәм кесәгә дә суга. Проблеманы хәл итүдә «Минем бизнес» үзәге ярдәмгә килә. Марина бу үзәккә мөрәжәгать итә нәм «Кече нәм урта эшкуарлык» милли проектын гамәлгә ашыру кысаларында, «Минем бизнес» үзәге эшне унышлы үстерү очен бушлай хезмәтләрнен зур спектрын күрсәтә. Шулай Россия базарында Мордовия брендынын сырлары, чәе нәм суынган ите барлыкка килде.

Сыр тәмле продукт кына түгел, ә чын файдалы матдәләр хәзинәсе дә. Моннан тыш, кәжә сәтенә аллергия азрак, майлылыгы күбрәк булганы билгеле. Хәзер Марина нәм Марат 10 тордән артык сыр чыгаралар, нәр рецепт авторлык линейкасында. Тәмләткеч буларак бары тик табигий продуктлар гына: мускат, сарымсак, укроп, кунжут, чикләвекләр, помидор, кара борыч нәм башка күп нәрсәләр.

Саклау вакытын озайту очен, сырны герметик банкаларга салалар. Бу формада ул ярты елга кадәр саклана ала. Шәһәрләрдә нәм күрше тобәкләрдә искиткеч продукт турында белгәч, аны почта аша жиберүне сорый башлайлар. Шулай итеп, продуктны почта аша жиберү идеясе туа, нәм бу ышанычлы да, куркынычсыз да. Сыр жиһазландырылган сыр заводында әзерләнә. Яна житештерү цехы барлык кирәкле техника нәм продукт олгергән махсус биналар белән жиһазландырылган.

Сырлар, үлән эчемлекләре нәм суындырылган ит чыгарудан тыш, Марина нәм Марат шулай ук мастер-класслар үткәрәләр. Бу да аерым йортта. Цех барлыкка килгәнче ул «Сырлы» дип аталган, ә хәзер чын музейга охшаган. Йортнын бизәлеше жаннын нәр почмагына кагыла. Тәрәзәләрдә борынгы пәрделәр, остәлдә шокша милли солгесе, ояда күкәйләр, тәмләткечләр салынган банкалар, самовар нәм башка күп нәрсәләр. Моны нәркем күрә ала: туристлар очен махсус турлар оештырылган. Кечерәк кунаклар белән эшмәкәр «биюче» салам кәжәләр ясау буенча мастер-класс үткәрә, төвәккәлрәк кешеләр белән саву дәрәсләре үткәрелә. Котулек буйлап йорту дә программада. Әлбәттә, хәтер фотосы булачак. Унай тәэсирләр генә калачак.

Наилә НАСЫРОВА, фото «Темниковские известия»дән